

Morfologi och syntax, seminarium II – Morfem och morfologi

Ordens inre struktur

1. I morfologisk analys görs en skillnad mellan ENKLA (ett morfem) och KOMPLEXA (flera morfem) ord. Bestäm om orden nedan är enkla eller komplexa.

farlig, aldrig, granska, banan, ovan, tår, oval, bensår, bengal

2. I morfologisk analys skiljer man mellan FRIA och BUNDNA morfem. Dela upp orden nedan i morfem och avgör om de är fria eller bundna. På vilket sätt skiljer sig termerna fri och bunden från begreppen ROT och SUFFIX?

ostkupa, nyhet, myshörna, rumpstek

3. Avledningssuffix kan ändra ordklass och betydelse på stammen den kombineras med. Vilken typ av betydelseförändring och ordklassförändring förekommer i ordparen nedan

- a) arbeta – arbetande
- b) svart – svartna
- c) offentlig – offentlighet

4. Vilket är **huvudet** i följande ord?

- a) värmeböljan
- b) curlingförälder
- c) matlagning

5. Vad är **stammen** i följande ord?

- a) plaststolarna
- b) upptäckts
- c) leriga

6. Dela upp följande ord i morfem och bestäm vilken typ av morfem de är (rot, avledningsaffix, böjning, fog)

- a) kraftfulla
- b) slottsstek
- c) uppmärksammat
- d) avyttra
- e) kronhjort

7. Rita träd-diagram för följande ord och bestäm om kombinationerna är sammansättningar (sms) eller avledningar (avl). Fogemorfem behöver inte ingå i trädstrukturen.

- a) ventilationsanläggning
- b) utmärkelse
- c) hårdrockstrummis
- d) förmänskliga
- e) ljuddesignbyrån

8. I ordparen nedan återfinns morfem med samma form i både (a) och (b), dvs *-het*, *-lek*, *in-*, och *bi-*. Funktionellt skiljer sig dock morfemen åt mellan (a) och (b) orden. Förklara för varje ordpar hur dessa morfem skiljer sig i fråga om typ av morfem, morfologisk struktur och betydelse.

(a) Blyghet	(b) Glödhet
(a) Tjocklek	(b) Barnlek
(a) Intolerans	(b) Ingång
(a) Bisyssla	(b) Bikupa